

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.15 (3041) ●

● ЧАЦВЕР, 26 КРАСАВІКА, 2007

Па шляху партнёрства
Санкт-Пецярбург зацікаўлены ў набыцці беларускіх тралейбусаў **Стар. 2**

Мелодыі “Залатагорскай ліры”
Песенны фестываль заваёўвае ўсё большую папулярнасць **Стар. 3**

“На сваёй зямлі” пасяліліся малюнкi
У Мастацкай галерэі “Універсітэт культуры” адкрылася выстава твораў пераможцаў II Міжнароднага конкурсу дзіцячай творчасці **Стар. 4**

СУСТРЭЧЫ

Талент з цеплынёю душы

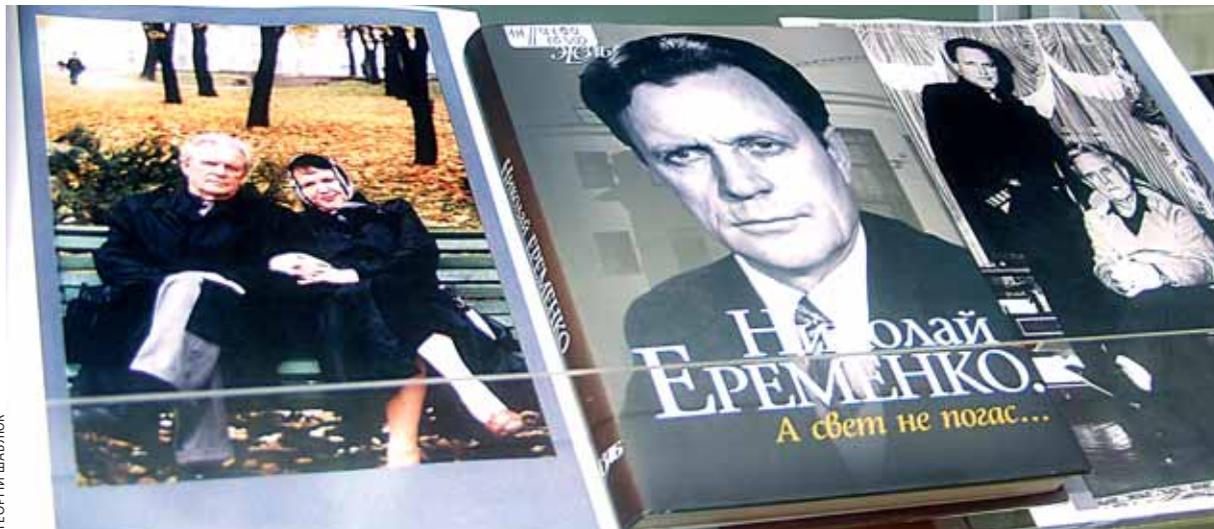
У Нацыянальнай бібліятэцы прайшла прэзентацыя кнігі, прысвечанай жыццю і творчасці вядомага акцёра Мікалая Яроменкі

Павел Гаспадыніч

Атмасфера ў галерэі “Лабірынт” стварала ўражанне, што я трапіў не на афіцыйнае мерапрыемства, а ў госці да добра знаёмых людзей. Артысты, журналісты, пісьменнікі — тыя, хто ведаў знакамітага акцёра, прыйшлі на вечар, прымеркаваны да выхаду кнігі “Мікалай Яроменка. А святло не пагасла...”. У ёй сабраны нарысы, маналогі і ўспаміны пра акцёра. Фотаздымкі ў выданні ажыўляюць яго творчасць. Гартаючы старонкі кнігі-альбома, нават не чытаючы, па здымках, прасочыш увесь жыццёвы і творчы шлях Мікалая Яроменкі, пра якога заслужаны артыст Беларусі Віктар Манаеў, вядучы вечара, сказаў:

— Калі б наша Беларусь мела мужчынскае аблічча, то яно было б такім, як у Мікалая Яроменкі: мужнае, мудрае, свабоднае, светлае, прыгожае.

Адразу ж згадаліся фільмы: “Людзі і зверы”, “Сын за бацьку”, “Крах імперыі”, “Смак хлеба” і іншыя... Я меркаваў, што ўбачу

Сям’я і творчасць былі самым каштоўным у жыцці Мікалая Яроменкі

ГЕОРГІ ШАБЛЮК

фрагменты з розных кінастужак, пачую выступленні артыстаў. Але арганізатары пабудавалі праграму так, каб маглі выказацца людзі. Як сказаў Віктар Манаеў, быў абраны шлях сардэчных успамінаў. Так усё і атрымалася. Выступоўцы гаварылі эмацыянальна, бо Яроменка і дагэтуль жыве ў памяці тых, хто ведаў яго і любіў.

— З гэтай кнігай мне нашмат лягчэй цяпер. У яе цёплая, свет-

лая аўра. Перачытваю радкі, месцы, якія спадабаліся, люблюся мужам і сынам, якія зрабілі мае жыццё цікавым, яркім, насычаным, — сказала народная артыстка Беларусі Галіна Арлова.

Яна згадала апошнія ролі Мікалая Яроменкі, гаварыла пра тое, як у спектаклі «Мілы хлус», быццам прадчуваючы свой хуткі сыход, ён іграў так, што перапоўненая зала не магла

стрымаць слёз. Дарэчы, і ў “Касцюмеры” Мікалай Мікалаевіч, па словах партнёра па спектаклю Віктара Манаева, таксама адчуваў, што гэта адна з апошніх яго работ. На жаль, ён не сыграў ні Макбета, ні Гамлета, ні караля Ліра. Талент Яроменкі дазваляў яму паглыбіцца ў складаны свет шэкспіраўскіх страстей. Так цяпер лічаць тэатральныя крытыкі, драматургі. → **стар. 2**

Калі не трэба слоў...

Валянціна Сцяпанавы

Народны тэатр мод “Вобраз” дзіцячай школы мастацтваў горада Верхнядзвінска Віцебскай вобласці паспяхова выступіў на першым міжнародным конкурсе дзіцячай і юнацкай моды “Max Moda”, які прайшоў у Таліне.

Сваё мастацтва на конкурсе прадставілі школы і тэатры моды, дызайнерскія студыі з Латвіі, Літвы, Казахстана, Расіі і Эстоніі. Беларускі калектыў быў лепшы за іншыя ва ўзроставай катэгорыі 10-13 гадоў. Ён стаў пераможцам у намінацыях “Эка-вобраз” і “Тэатр-вобраз-маска”. Заклучны гала-канцэрт фестывалю ў культурным цэнтры “Сальме” сабраў шмат гледачоў і прадстаўнікоў мясцовых сродкаў масавай інфармацыі.

У чэрвені народны тэатр мод “Вобраз” плануе арганізаваць аналагічны фестываль у Верхнядзвінску, куды ўжо запрасяюць удзельнікаў конкурсу “Max Moda”.

З ГЛЫБІНІ СТАГОДДЗЯЎ

Рукатворнае застаецца

Сёлета адзначаецца 450-годдзе з дня нараджэння Льва Сапегі. Палітычны, грамадскі і вайсковы дзеяч, дыпламат і мысліцель паходзіў са старажытнага роду аршанскай шляхты. У спадчыну нашчадкаў ён пакінуў III Статут Вялікага княства Літоўскага, які быў надрукаваны на беларускай мове. Дарэчы, яго і цяпер “штудзіруюць” студэнты юрыдычных факультэтаў. І не толькі ў Беларусі.

Кацярына Немагай

Прафесар, доктар гістарычных навук, выкладчык Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Анатоль Грыцкевіч упэўнены, што такая цікавасць да дакумента XVI стагоддзя невыпад-

ковая:

— Для тагачаснай Усходняй Еўропы Леў Сапега зрабіў значны крок у развіцці юрыдычных нормаў і права. Статут 1588 года быў настолькі дасканала распрацаваны, што дзейнічаў на беларускіх тэрыторыях ажно да

Палац Сапегі ўсё яшчэ нагадвае аб сабе ў Ружанях

1840 года, гэта значыць і пасля далучэння Беларусі да Расійскай імперыі. Усе законы ў ім былі напісаны па-беларуску. І толькі ў 1811 годзе ў Пецярбургу далучылі перакладзі на рускую мову.

Дарэчы, Анатоль Грыцкевіч рыхтуе кнігу пра Льва Сапегу. Цікава, навукоўца выклі-

кала акрамя ўсяго і тое, што Сапега ўпершыню абвясціў ідэю верацярпімасці (сам ён тройчы мяняў веру: спачатку быў праваслаўным, потым — кальвіністам, а пасля вяртання з Германіі на радзіму прыняў каталіцтва), а таксама забараніў перадачу вольнага чалавека за пазыкі ў няволлю. → **стар. 3**

ВЕСТКІ

У расійскую сталіцу і далей

Вольга Карнеева

Адноўлены пасажырскія авіярэісы з Гомеля ў Маскву.

Прадстаўнікі прадпрыемства “Аэрапорт “Гомельавія”, маскоўскага аэрапорта “Дамадзедава” і расійскай авіякампаніі “Пералёт” падпісалі дамову аб адкрыцці рэгулярнага рэйса Масква — Гомель — Масква. Мяркуюцца, што рэгулярныя авіяперавозкі будуць ажыццяўляцца два разы на тыдзень.

Перавозіць пасажыраў будуць самалёты “SAAB 2000”. Кошт пералёту складзе каля 100 долараў ЗША. Аэрапорт “Дамадзедава” — самы буйны ў Расіі і мае шырокую маршрутную сетку, што можа дазволіць беларусам вылятаць з Масквы ў іншыя гарады Расіі і краіны свету.

Урокі мінулага — у творчасці і ў жыцці

Выстава карцін беларускага мастака Сяргея Давідовіча адкрылася ў палацы Сейма Літвы.

Экспазіцыя арганізавана па ініцыятыве Пасольства Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы. У цырымоніі адкрыцця прынялі ўдзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Літве Уладзімір Дражын, старшыня Сейма Віктарас Мунцянас, кіраўнікі дыпламатычных місій, парламентарыі, прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі Вільнюса і беларускай дыяспары ў Літве.

Выступоўцы адзначалі талент мастака і значэнне яго творчасці для асэнсавання чарнобыльскай трагедыі. Палітыкі казалі пра ўрокі мінулага, садзейнічанне міжнароднаму супрацоўніцтву і неабходнасць прыкладаць намаганні дзеля прадукцыі тэхнагенных катастроф.

СУСТРЭЧЫ

Талент з цеплынёю душы

(Працяг. Пачатак на стар. 1)

На вечары выступалі пісьменнік і драматург Аляксей Дудараў, старшыня творчых саюзаў, былы дырэктар Купалаўскага тэатра Іван Вашкевіч, дырэктар выдавецтва “Мастацкая літаратура”, якое аднавіла выпуск серыі “Жыццё знакамітых людзей Беларусі”, Уладзіслаў Мачульскі, скульптар Іван Міско, заслужаная артыстка Марыя Зінкевіч... І канечне ж складальнік кнігі-альбома, журналіст Леанід Екель. Без яго работы наўрад ці была б нагода для такога вечара.

Сам жа Леанід Екель вось як распавёў пра стварэнне гэтага выдання:

— Кнігу нельга ўзяць і выдумаць. Гэта свята. Яно з’яўляецца з нейкай таямнічай

натуральнасцю. Мікалай Яроменка ўвайшоў у мой лёс, як вялікі, прыгожы, аздоблены зіхатлівымі агенчыкамі карабель уваходзіць у маленькую гавань. І з таго імгнення жыццё гэтай гавані робіцца паўнакроўным, больш асэнсаваным, змястоўным і радасным. Кніга рабілася на адным дыханні.

Напрыканцы вечара, калі мікрафон перадаваўся ўсім жадаючым выказацца, іх эмацыянальны маналогі перапыняліся толькі апладысманамі... Пасля людзі яшчэ доўга не разыходзіліся... Гаварылі, згадваў пра тое, якім надзвычай цікавым чалавекам быў Мікалай Яроменка — асоба з абвостраным пачуццём адказнасці, рамантык свайго часу.

Шмат каму пашчасціла ведаць Мікалая Яроменку

Па шляху ўзаемнага партнёрства

Санкт-Пецярбург зацікаўлены ў набыцці беларускіх тралейбусаў

Мінскія тралейбусы хутка з’явяцца і на піцёрскіх вуліцах

Дзіяна Грышанава

Губернатар Санкт-Пецярбурга Валянціна Мацвіенка на сустрэчы з прэм’ер-міністрам Беларусі Сяргеем Сідорскім паведаміла, што для горада на Няве штогод патрабуецца каля 100 новых тралейбусаў.

Як падкрэсліў прэм’ер-міністр Беларусі, восенню 2006 года прайшлі сертыфікацыйныя выпрабаванні нізкападогавага тралейбуса “МАЗ” з эканамічным цягавым прывадам. Тралейбус збіраецца ў Санкт-Пецярбургу на аснове машынакамплекту “МАЗ”.

У ходзе сустрэчы расійскія партнёры таксама выказалі зацікаўленасць у набыцці беларускіх ліфтаў. У 2006 годзе

экспарт прадукцыі беларускага прадпрыемства “Магілёўліфтмаш” у Санкт-Пецярбург склаў больш за 10 мільёнаў долараў і павялічыўся ў параўнанні з 2005 годам на 74 працэнты.

На сустрэчы ў Санкт-Пецярбургу абмяркоўваліся таксама пытанні паставак беларускай дарожнай і камунальнай тэхнікі, аўтамабіляў, аўтобусаў. Валянціна Мацвіенка выказала зацікаўленасць у набыцці беларускай сельгаспрадукцыі, у прыватнасці, жыта, а таксама цукру. Разглядаліся варыянты супрацоўніцтва ў будаўнічай сферы. Закраналіся на сустрэчы і перспектывы супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы, у тым ліку ў галіне адукацыі, спорту, турызму.

Разам з “Вясёлкай” — паўстагоддзя

Папулярны дзіцячы часопіс адзначае юбілей

Зміцер Арцох

Вось ужо 50 гадоў часопіс “Вясёлка” прыходзіць да хлопчыкаў і дзяўчынак, радуе новымі вершамі, казкамі, малюнкамі. Заснавальнікам і першым рэдактарам выдання быў Васіль Вітка. Потым рэдакцыю ўзначальвалі Еўдакія Лось і Анатоль Грачаннікаў. Зараз галоўным рэдактарам з’яўляецца вядомы дзіцячы пісьменнік Уладзімір Ліпскі.

У архіве рэдакцыі больш за тысячу лістоў ад дзяцей, віншаванняў і фотаздымкаў з мінулых юбілеяў. У стосе паштовак можна знайсці і паэтычныя па-

жаданні. Вось, напрыклад, верш Эдзі Агняцвет, які яна напісала ў 1982 годзе:

*Яна не толькі добры гоस्ць,
Яна – Ваш друг найпершы.
“Вясёлка” ёсць – і казкі ёсць,
Загадкі, песні, вершы.
Калі вы будзеце расці
Руплівымі, як пчолкі, –
Свяціць Вам будуць у жыцці
Усе колеры “Вясёлкі”.*

Сёння творчы штат рэдакцыі невялікі (Мікола Маляўка, Мікола Чарняўскі, Уладзімір Мазго, Уладзімір Жук), але гэта сапраўдны прафесіяналы, якія

актыўна працуюць у беларускай дзіцячай літаратуры.

У рэдактара часопіса “Вясёлка” Уладзіміра Ліпскага мноства творчых задум

Сяброўства з цэлым светам

Ірына Цімафеева

Значна пашырылася сфера навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва беларускіх універсітэтаў з замежнымі партнёрамі.

Як адзначыў першы намеснік міністра адукацыі Аляксандр Жук, вышэйшыя навучальныя ўстановы Беларусі ўзаемадзейнічаюць з навуковымі арганізацыямі і універсітэтамі 57 краін свету. Самымі буйнымі партнёрамі з’яўляюцца навуковыя ўстановы Расіі, Польшчы, Украіны, Германіі і Кітая.

Між іншым, супрацоўніцтва мае прыкладны характар. Аб’ём выкананых навучальнымі ўстановамі работ і пастаўленай на экспарт прадукцыі ў перыяд з 2001 па 2006 год дасягнуў амаль 18 мільёнаў долараў. Летась экспарт навукова-тэхнічнай прадукцыі ажыццяўляўся ў 27 краін блізкага і далёкага замежжа і склаў каля трох мільёнаў долараў. Таксама ўключаюцца ў знешнеэканамічную дзейнасць і рэгіянальныя навучальныя ўстановы.

Для павелічэння экспарту Міністэрствам адукацыі створана экспазіцыя навукова-тэхнічных распрацовак і інавацыйнай прадукцыі, якая прадстаўляецца на міжнародных выставах і кірмашах. Летась экспазіцыі праходзілі ў Расіі, Украіне, Латвіі, Казахстане, Кітаі, Іране, Іарданіі, Індыі, Германіі. Шматлікія распрацоўкі адзначаны медалямі, дыпламамі, граматамі. Найбольш актыўна папулярныя распрацоўкі айчынных навучальных устаноў на замежных рынках Беларусі-Латвійскі цэнтр трансфера тэхналогій і Беларусі-Кітайскія навуковыя цэнтры. Паступленні ад міжнародных кантрактаў перавысілі выдаткі на выставачную дзейнасць больш, чым у пяць разоў.

“Вось я вярнуўся дадому...”

Новая экспазіцыя створана ў Ваўкавыскім гарадскім ваенна-гістарычным музеі імя П.І. Баграціёна.

Выстава ўвекавечыла памяць землякоў, якія ўдзельнічалі ў розных войнах, і воінаў, што вызвалі раён ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Выстава ўключае ў сябе экспанаты часоў Першай і Другой сусветных войнаў, распаўвае аб войнах, якія выконвалі інтэрнацыянальны доўг у Афганістане.

Сярод экспанатаў — дзённік жыхара Ваўкавышчыны Іосіфа Патоцкага, які ён вёў на франтах Першай сусветнай вайны. Споведзь салдата, што завяршаецца шчаслівымі словамі “Вось я вярнуўся дадому”, падарыла музею ўнучка Патоцкага Ніна Наваян.

3 ГЛЫБІНІ СТАГОДДЗЯЎ

Рукатворнае застаецца

(Працяг. Пачаток на стар. 1)

Шмат зрабіў Сапега і ў галіне культуры: у яго маёнтках былі арганізаваны школы. Падтрымліваліся як каталіцкія, так і праваслаўныя, але ва ўсіх дзеці вучыліся па падручніках на беларускай мове. Невыпадкава, што сёлета, у юбілейны год Сапегі, у школах і ўніверсітэтах Беларусі праходзяць пазакласныя гадзіны, творчыя конкурсы, навуковыя канферэнцыі. А ва ўсіх абласцях краіны — урачыстасці. На радзіме Сапегі, у аграгарадку Астроўна, і ў Ружанах, дзе знаходзіцца яго родавы палац, пастаўлены памятныя знакі. У музеі-сядзібе “Пружанскі палацык” адкрылася тэматычная экспазіцыя, прайшлі творчыя вечары ў

Леў Сапега — аўтар Статуту Вялікага княства Літоўскага

Брэсцкім дзяржаўным універсітэце і тэатралізаваны імпрэзы з удзелам рыцарскіх клубаў на тэрыторыі Ружанскага палаца.

— Леў Сапега набыў вельмі добрую для таго часу адукацыю, — адзначае Анаголь Грыцкевіч, — Ён вучыўся ва ўніверсітэтах

Германіі, Польшчы. Атрыманыя веды выкарыстоўваў на практыцы. Усе здабыткі еўрапейскай культуры хацеў прымяніць і ў Беларусі.

Сапраўды, узгадаем хаця б Слонім. Нездарма горад у часы Сапегі называлі Паўночнымі Афінамі — выбрукаваныя вуліцы і плошча,

высаджаныя сады, новыя масты. Дзякуючы намаганням гэтага чалавека Слонім ператварыўся са звычайнага маленькага гарадка ў адзін з уплывовых цэнтраў Вялікага княства Літоўскага. Многае потым было разбурана падчас шматлікіх войнаў. Захавалася толькі некалькі праваслаўных храмаў ды касцёл святога Андрэя, які знаходзіцца на месцы таго, што ў 1596 годзе быў адбудаваны Сапегам. Але і гэтыя месцы гавораць сёння аб былой велічы горада. Хутка яшчэ адным напамінам пра вялікага канцлера княства Літоўскага стане помнік, які ўстановаць у цэнтры горада. Гэтую ідэю рэалізуе вядомы скульптар Іван Міско. А адкрыты помнік будзе ўжо восенню — да Дня пісьменства. Сёлета таксама плануецца назваць вуліцы ў Мінску і ў Нясвіжы імем Льва Сапегі.

Усё пра Агінскага

Валерыя Сямёнава

У Старым замку Гродзенскага дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея адкрылася выстава, прысвечаная Міхалу Клеафасу Агінскаму, аўтару вядомага паланэза “Развітанне з Радзімай”. Каля 40 ксеракопій фотаздымкаў прадстаўлена на выставе ў музеі. На іх адлюстраваны Агінскі і прадстаўнікі яго роду — сыны, дачкі, унукі, палітычныя і дзяржаўныя дзеячы з роду

Агінскіх. Экспанаты адлюстроўваюць родныя мясціны кампазітара: яго сядзібу Залессе ў Смаргонскім раёне, італьянскі горад Фларэнцыю, дзе ён правёў апошнія гады жыцця. Ёсць і кніга мемуараў, напісаная Агінскім, перапіска прадстаўнікоў яго роду. Выстава ўжо экспанавалася ў музеі Агінскага ў Залессі, а таксама ў Смаргонскім раённым гісторыка-краязнаўчым музеі. У Гродне яна прадоўжыцца да 10 мая.

Песенны фэст у сібірскім рэгіёне

У буйных гарадах Сібіры ўпершыню прайшоў фестываль беларускай культуры “Радзіма мая — Беларусь”

Фестываль быў арганізаваны нацыянальна-культурнай аўтаноміяй беларусаў Томска пры падтрымцы адміністрацыі Томскай вобласці. Падчас фестывалю адбыліся канцэрты самадзейных творчых калектываў з Новасібірска, Іркуцка, Кеме-

рава, Томска, Цюмені і шэрага іншых гарадоў, прайшлі выставы майстроў беларускіх народных промыслаў, працавала экспазіцыя работ беларускіх мастакоў з фондаў Томскага мастацкага музея. Госцем фестывалю стаў ансамбль “Радуніца” з Мазыра. Арганізатары выказалі надзею, што фестываль падштурхне да адраджэння і развіцця беларускай нацыянальнай культуры ў сібірскім рэгіёне.

ФЕСТИВАЛІ

Мелодыі “Залатагорскай ліры”

Песенны фестываль, які традыцыйна праходзіць у адным з мінскіх касцёлаў, заваёўвае ўсё большую папулярнасць

Адам Мальдзіс

У першы пасля велікодны тыдзень у касцёле Найсвяцейшай Тройцы (святога Роха) адбыўся восьмы фестываль “Залатагорскай ліры”, які ў апошні час ўсё больш набывае міжнародны характар. Пра гэта сведчыць удзел у ім прафесара Кракаўскай акадэміі музыкі вядомага лютніста Антонія Пільха, прафесара Варшаўскай акадэміі музыкі імя Фрыдэрыка Шапэна Марыеты Крузэль-Сасноўскай і яе дачкі, скрыпачкі і вакалісткі Іяланты Сасноўскай.

Кульмінацыяй фестывалю, з майго пункту гледжання, стаў вечар, калі выступалі маладзёжны хор “Светач” Цэнтра дзяцей і моладзі Партызанскага раёна горада Мінска і хор Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Яны ўзаемна дапаўнялі адзін другога. У першым выпадку быў малады запал, імкненне засвоіць складаны і разнастайны беларускі, рускі і заходнееўрапейскі рэпертуар, у другім — сталае майстэрства, валоданне некалькімі еўрапейскімі мовамі.

Хор “Светач” адносна малады. Ён арганізаваны на базе мінскай сярэдняй школы № 133, а ўваходзяць у яго старшакласнікі школ, студэнты мінскіх каледжаў, тэхнікумаў, вышэйшых навучальных устаноў. Нягледзячы на маладосць, калектыву паспеў ужо стаць дыпламантам фестывалю “Сярэбраныя званы” (Даўгаўпілс, Латвія), мінскага “Дабравеста”, гастраліваць у

Германіі, Латвіі, Польшчы, Расіі. У выступленні на “Залатагорскай ліры” слухачоў “Светача” прыемна здзіўлялі чысціня гучання царкоўных і касцёльных песняспеваў.

Акадэмічны хор куды ста-

твам “Акадэмія” выступала ў 11 краінах Еўропы, стала лаўрэатам шматлікіх конкурсаў, запісала некалькі кампакт-дыскаў. Сваё выступленне на фестывалі хор пачаў з чатырох царкоўных твораў, гарманізаваных малава-

упершыню), як і старафранцузская, і старанямецкая, на мове арыгінала.

— Фантастыш! — рэзюміраваў сваё ўражанне ад выступлення “Акадэміі” мой сусед па зале, відаць, немец па паходжанню.

вакал, арган і скрыпка, арган і вакал. Што датычыцца Іяланты Сасноўскай, то не ведаеш, чаму аддаць перавагу – яе вакальнаму майстэрству ці віртуознай ігры на скрыпцы. У другім аддзяленні госці фактычна адкрылі слухачу польскага кампазітара Марыяна Саву.

Апрача названых удзельнікаў у іншыя дні на фестывалі выступілі ансамбль рускіх народных інструментаў “Купель” Мінскага дома міласэрнасці, арганісты Васіль Галаван, Вольга Падгайска і Святлена Немагай (апошняя іграе ў мінскім касцёле на Залатой Горцы, з’яўляецца аўтарам работ пра Міхала Клеафаса Агінскага). Закончыўся фестываль калектывным праглядам фільма “Старадаўнія інструменты Беларусі”, які быў зняты ў 2006–2007 гадах для міжнароднага тэлеканала “Discovery”, і творчай сустрэчай з кінарэжысёрам Зміцерам Сасноўскім.

Трэба адзначыць, што зарубежныя госці не толькі ўдзельнічалі ў фестывалі: Антоній Пільха арганізаваў майстар-клас для беларускіх лютністаў, Марыета Крузэль-Сасноўска мела сустрэчу ў Саюзе беларускіх кампазітараў. Наладжваліся творчыя кантакты паміж асобнымі выканаўцамі. Так, духоўныя, музычныя справы спалучаліся са свецкімі, дзелавымі. І тыя, і другія, падкрэсліваліся пры закрыцці фестывалю, маюць добрую перспектыву ў будучыні.

Удзельнікі хору “Светач” здзіўлі слухачоў глыбінёй царкоўных і касцёльных песняспеваў

лей. Ён узнік у 1980 годзе на базе Інстытута кібернетыкі. Потым пашырыўся за лік аматараў з іншых інстытутаў, а цяпер дасягнуў такога выканальніцкага майстэрства, што сляваць у ім дабіваюцца права многія жадаючыя. Усе гэтыя гады хорам кіруе прызнаны дырыжор Тамара Слабодчыкава. Пад яе кіраўніц-

домым, але вельмі таленавітым беларускім кампазітарам Міколам Куліковічам-Шчагловым. Асабліва ўразіла яго пранікнёная “Галубіная кніга”. У рэпертуары калектыву — уэльскія, англійскія, шатландскія, ірландскія песні, падрыхтаваныя ў свой час перад гастролімі ў Вялікабрытаніі. Яны выконваліся (адна з іх

Дружныя апладысменты і мноства кветак атрымалі за свае выступленні таксама Марыета Крузэль-Сасноўска і Іяланта Сасноўска, якія прыехалі ў Беларусь у другі раз дзякуючы падтрымцы Польскага інстытута ў Мінску. Спалучэнні ў іх выкананні былі самыя разнастайныя: сола арган, скрыпка,

“На сваёй зямлі” пасяліліся малюнкi

У сталічнай галерэі “Універсітэт культуры” адкрылася выстава твораў пераможцаў II Міжнароднага конкурсу дзіцячай творчасці

Адам Мальдзіс

У выставе “На сваёй зямлі” прынялі ўдзел каля 7500 прадстаўнікоў Арменіі, Беларусі, Інданезіі, Індыі, Казахстана, Кітая, Латвіі, Малдовы, Расіі, Сербіі, Украіны. Зразумела, што выстаўцы адначасова такую вялікую колькасць твораў было немагчыма. Таму журы спачатку вызначыла 625 работ, якія былі названы пераможцамі конкурсу, а потым з іх выбрала каля 200 твораў для размяшчэння на выставе.

На ўрачыстым адкрыцці выставы выступілі прарэктар па мастацкай творчасці і выхаваўчай рабоце Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Святлана Майсяйчук, намеснік міністра культуры Валеры Гедройц, Пасол Сербіі ў Беларусі Срэчка Джукіч, кіраўнік конкурсу, сябар Саюза беларускіх мастакоў Леанід Галаванаў, прадстаўнікі іншых міністэрстваў і ведамстваў.

Затым для прысутных настаўнікаў і школьнікаў пачалося самае цікавае: называліся пераможцы паміж пераможцаў, раздаваліся падарункі. Сярод дзяцей старэйшага ўзросту асабліва высокую ацэнку атрымаў вынік працы

Алены Леановіч са Слуцкай мастацкай школы. Яна прадставіла на конкурс малюнак, прысвечаны святу ў родным горадзе. Школа, у якой вучыцца юная мастачка, была абвешчана Ганаровым удзельнікам

Так уяўляе родны горад лаўрэат конкурсу юная мастачка Аліна Пучкова

конкурсу, узнагароду атрымала таксама настаўніца Ганефа Мацюшэнкава. У намінацыях “Лепшы выкладчык” перамог Аляксандр Пашкевіч з пасёлка Энергетык Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці, а “Лепшая мастацкая школа” — школа № 1 горада Ві-

цебска. Было вылучана некалькі малюнкаў сербскіх вучняў, чым тлумачыцца прысутнасць і зацікаўленае выступленне Пасла Сербіі. Паслы ж Арменіі і Чэхіі толькі прымерваліся да будучых конкурсаў.

жественная школа”. А ад рэдакцыі новага часопіса “Я рисую” (рэдактар Леанід Гоманаў) пераможцы атрымалі дыпламы.

Малюнкi ўдзельнікаў конкурсу, спісы пераможцаў можна пабачыць

на сайце арганізатараў www.greencross.by. Такая назва сайта тлумачыцца тым, што сапраўднай душой усёй задумы, яе непасрэдным арганізатарам з’яўляўся Беларускі зялёны крыж на чале з Наталляй Святкінай. Гэтая арганізацыя займаецца найперш

экалогіяй, асяроддзем існавання чалавека, асабліва ў зоне Чарнобыля. Але глядзіць на сваю высакародную справу шырока, не аддзяляючы прыроду і чалавека ад гісторыі, этнаграфіі, культуры, мовы. Сёлета гэтай дабрачыннай арганізацыі быў праведзены экалага-краязнаўчы конкурс “Дарогі, якія мы выбіраем...”, куды паступалі ўжо не малюнкi, а мастацкія і публіцыстычныя апісанні — аж да вершаў. Задума, яе ідэя тут зразумелая, празрыстая: калі малады чалавек апаэтызуе родны край, намалюе “сваю зямлю”, дык узрасце ўпэўненасць, што ён не будзе ёй шкодзіць, стаўшы дарослым.

Дадам, што апрача Грамадскай арганізацыі “Беларускі зялёны крыж” суарганізатарамі, апекунамі і конкурсу, і выставы з’явіліся міністэрствы адукацыі, культуры, прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Як і ў мінулым годзе, спрыяў выставе, прадставіўшы для яе прэстыжнае памяшканне, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў.

...Разыходзіліся з адкрыцця выставы, жадаючы: “Да наступнага конкурсу, да новых адкрыццяў сваёй роднай зямлі!”

на сайце арганізатараў www.greencross.by. Такая назва сайта тлумачыцца тым, што сапраўднай душой усёй задумы, яе непасрэдным арганізатарам з’яўляўся Беларускі зялёны крыж на чале з Наталляй Святкінай. Гэтая арганізацыя займаецца найперш

экалогіяй, асяроддзем існавання чалавека, асабліва ў зоне Чарнобыля. Але глядзіць на сваю высакародную справу шырока, не аддзяляючы прыроду і чалавека ад гісторыі, этнаграфіі, культуры, мовы. Сёлета гэтай дабрачыннай арганізацыі быў праведзены экалага-краязнаўчы конкурс “Дарогі, якія мы выбіраем...”, куды паступалі ўжо не малюнкi, а мастацкія і публіцыстычныя апісанні — аж да вершаў. Задума, яе ідэя тут зразумелая, празрыстая: калі малады чалавек апаэтызуе родны край, намалюе “сваю зямлю”, дык узрасце ўпэўненасць, што ён не будзе ёй шкодзіць, стаўшы дарослым.

Знаёмства па-суседску

Вольга Кісялёва

Цэнтр беларускай кнігі адкрыўся ў Пскоўскай абласной навуковай бібліятэцы на Міжнародным кніжным форуме “Рускі Захад”.

Выданні на беларускай мове для новага цэнтра паступілі з Віцебскай абласной друкарні. Адначасова з адкрыццём цэнтра адбылася прэзентацыя выставы “Зямля пад белымі крыламі”, у экспазіцыі якой былі прадстаўлены кнігі па гісторыі і культуры, а таксама творы класікаў беларускай літаратуры — Янкі Купалы, Якуба Коласа, Пятруся Броўкі, Максіма Танка, Васіля Быкава.

Сезонны выезд

У Віцебску байкеры з Беларусі і Расіі адкрылі чарговы сезон.

Каб узяць удзел у гэтай незвычайнай акцыі, у горад над Дзвіной на сваіх матацыклах прыехалі байкеры з Мінска, Смаленска, Брэста і іншых гарадоў. Каля культурна-дзелавага цэнтра «Віцебск» усе жадаючыя маглі не толькі дакрануцца да моцных цуда-матацыклаў, якія мадэрнізаваны ўласнымі рукамі байкераў, але і пасядзець на іх.

Праводзіліся конкурсы як на самую віртуозную язду, так і на самую марудную. Цікава, што мясцовая аўтаінспекцыя не толькі падтрымала правядзенне байкерскага свята, але і ва ўсім дапамагала яго арганізатарам. У апошнія гады на Віцебшчыне байкерскі рух вельмі актыўна развіваецца. Ёсць сярод байкераў і дзяўчаты, людзі розных узростаў і прафесій.

КРЫЖАВАНКА

Вандроўка па Мінску

Па гарызанталі:

1. Назва ансамбля народнай музыкі пры Беларускай дзяржаўнай філармоніі. 4. Транспартны сродак, які знаходзіцца на тэрыторыі Мінскага трамвайнага дэпо і выкарыстоўваецца як музей. 11. Вядомы архітэктар, адзін з аўтараў праекта рынка “Камароўскі” (1979 г.), тэатра музкамеды (1981 г.) і інш. 12. Мікрараён у паўднёва-ўсходняй частцы Мінска. 13. Універсітэт у Францыі, з якім студэнты і навуковыя супрацоўнікі Мінска падтрымліваюць цесныя навуковыя сувязі. 16. ...-калектар. Падземнае збудаванне, у якое ў 1926–1927 гадах было ўзята русла ракі Нямігі. 17. Урачысты агляд войскаў, які адбыўся ў Мінску 16 ліпеня 1944 года ў гонар вызвалення горада. 18. Вароты пры ўваходзе на Кальварыйскія могілкі, пабудаваныя ў 1830 годзе. Помнік архітэктуры. 21. Феерверк, якім завяршаюцца значныя свята. 22. Вядомы беларускі скульптар, адзін з аўтараў абеліска на Плошчы Перамогі. 23. Сярэдняя навучальная ўстанова, якая была адкрыта пры БДУ ў 1990 годзе. 24. Свяшчэнная мусульманская кніга. 25. Маршал Савецкага Саюза, чатырохразовы Герой Савецкага Саюза, які ў 1944 годзе каардынаваў дзеянні фдантаў на вызваленню Беларусі. 26. “... і думы”. Верш Я. Купалы, напісаны ў 1908 годзе. 29. Паста-

нова дзяржаўнай улады, якая мае найвышэйшую юрыдычную сілу. 34. Гарадскі пасёлак у прыгарадзе Мінска, дзе знаходзіцца конна-спартыўны комплекс. 36. “... вясною”. Верш Я. Коласа, напісаны ў 1910 годзе. 37. Народны артыст Беларусі. Выканаўца ролі Вашамірскага (“Салавей”) 3. Бядулі) і інш. 38. “Рэйкавая ...” Адзін з відаў вядзення барацьбы падпольшчыкаў у часы ВАВ. 39. “... Радзімы”. Папулярная ў Беларусі і за межамі газета, якая выходзіць з 1955 года.

Па вертыкалі:

2. Вадасховішча ў наваколлі Мінска, зона адпачынку гараджан. 3. Від транспарту ў горадзе. 5. Металічнае пакрыццё паверхні абразоў. 6. Горад у Віцебскай вобласці, які сёлета святкуе сваё 940-годдзе. 7. Момент пачатку спартыўных спаборніцтваў. 8. Залатая .... Гістарычнае месца ў цэнтры Мінска, дзе знаходзіцца помнік архітэктуры XIX стагоддзя — касцёл Святога Роха. 9. “Роднае ...” Назва бела-

рускамоўнага часопіса. 10. Святляльная тэатральная апаратура. 14. Ансамбль народнай песні пры Беларускай дзяржаўнай філармоніі. 15. Кандытарская фабрыка, якая дзейнічае з 1931 года. 19. Вядомы беларускі рэжысёр Нацыянальнага акадэмічнага тэатра оперы. 20. “Беларуская ...” Клуб беларускай мастацкай інтэлігенцыі, які існаваў у Мінску ў 1916–1920 гадах. 25. Падпольшчык, імя якога названа вуліца ў Мінску. 27. Найбольш хуткі від транспарту. 28. Апалядальны твор. 30. Часопіс пісьменнікаў Беларусі, які выдаецца з 1945 года. 31. Герой Савецкага Саюза, адна з удзельніц замахаў на Кубэ ў Мінску ў 1942 годзе. 32. Вялізны шчыт з надпісам для інфармацыі. 33. Даўнейшы народны беларускі струны музычны інструмент. 35. Вядомы мастак, кампазітар. Сёлета Беларусь адзначае 200-годдзе з дня яго нараджэння.

Лявон Целеш

Адказы на крыжаванку

Па гарызанталі: 1. “Святкі”, 4. Ватон, 11. Ткачук, 12. Лошыца, 13. Сарбова, 16. Трыба, 17. Пірада, 18. Брама, 21. Салют, 22. Азгур, 23. Ліцей, 24. Капан, 25. Жукі, 26. Хмары, 29. Закон, 34. Ратамка, 36. Раціца, 37. Бірыца, 38. Ваіна, 39. Готас. Па вертыкалі: 2. Вяча, 3. Таксі, 5. Акілад, 6. Опша, 7. Стара, 8. Горка, 9. Снова, 10. Рампа, 14. “Купалінка”, 15. “Камуністка”, 19. Штэйн, 20. Хатка, 19. Радзімы, 21. Траві, 32. Табло, 33. Ліра, 35. Орта.

